

11. CO SE DĚLO PO HUSITSKÝCH VÁLKÁCH (15. století)

KONEC VLÁDY LUCEMBURKŮ

V 15. století byly ukončeny husitské války. Češi uznali **Zikmunda Lucemburského** za svého krále, ale neměli ho rádi. Dávali mu za vinu, že nezabránil Husově smrti. Zikmund byl schopný panovník, snažil se v zemi obnovit pořádek. Vládl však jen krátce, brzy zemřel. Protože neměl syna, v Českém království **skončila vláda Lucemburků**.

Na český trůn usedl **manžel Zikmundovy dcery**. Také on zakrátko zemřel. Nedožil se ani narození syna, kterému dali jméno **Ladislav**. Protože se narodil po otcově smrti, dostal přezdívku **Pohrobek**. Byl sice uznán českým králem, ale na vládnutí byl ještě příliš malý.

Z Protože králi **Ladislavovi** ještě **nerostly vousy**, měl přezdívku „**král Holec**“.

A tak byly **České země** celých **13 let bez krále**. V zemi nastal **zmatek**. Šlechtici spolu bojovali o vládu, na obchodních cestách nebylo bezpečno. Loupežníci přepadávali vesnice a okrádali kupce. Ti se báli do naší země cestovat, takže obchod vázl.

Zikmund Lucemburský

Ladislav Pohrobek

Na čtvrtky výkresu napište názvy panovnických rodů, které se do 15. století vystřídaly na českém trůně. Ke každému rodu dopište významné panovníky. Rody seřaďte ve správném pořadí a zavěste na provázek. Postupně tento přehled doplňujte.

ŠLEHTIC JIŘÍ Z PODĚBRAD ČESKÝM KRÁLEM

Král Jiří byl toho dne mračný a nevrlý. Husté obočí bylo rozčepýřeno a trčely z něho tvrdé husté vlasy. Zdál se tlustší a červenější na tvářích nežli jindy. Od očí k uším se mu vrývaly do spánků hluboké vrásky... Král se hněval. Vstoupil a rychlými, dlouhými kroky tučných nohou kráčel k trůnu. Po pravé i levé straně cesty, kudy mezi lavicemi šel, vstali sněmovníci. Král zůstal před trůnem stát a pomalým hněvivým pohledem obezřel shromáždění...

(František Kubka: *Palečkův úsměv a pláč*)

Jiří z Poděbrad

Co mohlo být podle vás příčinou králova hněvu a špatné nálady?

Místo mladičkého krále Ladislava Pohrobka se ujal **správy země šlechtic Jiří z Poděbrad**. Obnovil v Českém království **pořádek**. Na cestách bylo zase bezpečno, protože tam hlídkovali královští vojáci. Obchod vzkvétal, zboží na tržištích byl dostatek.

V sedmnácti letech **král Ladislav náhle zemřel**. A stala se věc do té doby nemyslitelná. **Novým králem** byl zvolen **Jiří z Poděbrad**. Byl to **jediný český panovník na českém trůnu**, který nepocházel z panovnického rodu, ale jen z **řad české šlechty**.

Král Jiří byl přísný, ale spravedlivý. Hned na začátku své vlády **vyslal šlechtice ke dvorům významných západoevropských panovníků**. Navrhl jim, aby mezi sebou uzavřeli **mírové smlouvy**.

Jiří z Poděbrad
(obraz Mikoláše Alše)

mír – peace [pi:s]

9. První hliněná soška ženy byla u nás nalezena:

- a) v Dolních Věstonicích
- b) v Horních Heřmanicích
- c) žádná soška u nás nalezena nebyla (1 bod)

10. Po oteplení naší planety – v mladší době kamenné – se způsob života pravěkých lidí:

- a) nezměnil, dál se živili lovem zvěře a sběrem plodin
- b) změnil, z lovců a sběračů se stali zemědělci a chovatelé dobytka
- c) částečně se změnil, začali lovit především ovce a kozy (1 bod)

11. Hlavní plodina pěstovaná v mladší době kamenné:

- a) obilí
- b) brambory
- c) rajčata (1 bod)

12. Které činnosti z pravěku jsou seřazeny tak, jak následovaly po sobě?

- a) sběr a lov; výroba hliněných sošek; kypření půdy; setí; tavení kovů
- b) kypření půdy; tavení kovů; sběr a lov; setí; výroba hliněných sošek
- c) tavení kovů; výroba hliněných sošek; kypření půdy; setí; sběr a lov (1 bod)

13. Který kov se nevyskytuje v přírodě?

- a) železo
- b) měď
- c) bronz (1 bod)

14. První obyvatelé naší země známí z písemných záznamů, kteří také uměli razit mince, byli:

- a) Kvaltové
- b) Keltové
- c) hobité (1 bod)

15. Opevněná střediska řemesel a obchodu, postavená na vyvýšených místech, se nazývají:

- a) skladiště
- b) hradiště
- c) obchodiště (1 bod)

16. První mince dokázali razit: a) Germáni b) lovci mamutů c) Keltové (1 bod)

17. Většina událostí pravěku proběhla:

- a) v období našeho letopočtu;
- b) v období před našim letopočtem;
- c) je to přesně napůl. (1 bod)

18. Každou činnost nebo předmět na obrázku přiřaďte ke správnému období pravěku:

- a) starší doba kamenná
- b) mladší doba kamenná
- c) doba bronzová
- d) doba železná (5 bodů)

